

В результаті проведених досліджень можна зробити висновок, що оздоровлення тварин від некробактеріозу можливе тільки після стабілізації обмінних процесів за рахунок нормованої збалансованої годівлі та умов утримання, що повинно контролюватися за основними біохімічними показниками сироватки крові. Уважний огляд поголів'я, своєчасне виявлення і лікування хворих особин значно знижують втрати від некробактеріозу. У той же час умілими заходами, проведеними на фермі і в усьому господарстві, можна звести до мінімуму або зовсім не допускати випадків захворювання тварин на некробактеріоз.

УДК 619:616.993.192.6

Дібаєва Я. М. студентка II року навчання магістратури за спеціальністю 211

«Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Мушинський А.Б. кандидат біол. наук, доцент

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТОЛОГІЇ ДИКТИОКАУЛЬОЗУ ЖУЙНИХ В УМОВАХ ПОДІЛЛЯ

У сучасних умовах ведення тваринництва проблема гельмінтозів залишається невирішеною і більшість господарств зазнає через них відчутних збитків. В групу таких захворювань входить диктіокаульоз.

Дослідження проводили впродовж 2019-2020 років на кафедрі інфекційних та інвазійних хвороб факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві Подільського державного аграрно-технічного університету в умовах ППФ «Деметра» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Вивчення біології та епізоотології диктіокаульозу жуйних проводилось на території ППФ «Деметра» с. Кам'янка та Слобідсько-Кульчівецької сільської об'єднаної територіальної громади.

Епізоотичний стан господарства по диктіокаульозу вивчали користуючись звітною документацією господарства за останні чотири роки, а також у результаті власних досліджень (анамнестичних, клінічних, патологоанатомічних, гельмінтоооскопічних), які ми проводили під час виробничої практики.

Дослідження проб фекалій проводили гельмінтоларвоскопічним методом Бермана-Орлова. В позитивних випадках виявляли личинки *Dictyocaulus viviparus* розміром 0,31-0,36 x 0,016-0,019 мм з заокругленим головним і коротким та загостреним хвостовим кінцем. Середня частина личинки була заповнена сірватими зернами, а головні та хвостові кінці залишалися світлими. Для диференціювання личинок диктіокаул від інших видів стронгілат до осаду додавали 1-2 краплі 0,1% водного розчину метиленової сині і змішували. Через 30 секунд вони забарвлювались у світло-бузковий колір, на відміну від інших личинок.

Нашими дослідженнями встановлено, що основним джерелом збудника інвазії на початку пасовищного сезону були тварини старше одного року, які випасались в минулому році. Ці тварини виділяють личинок, що розвиваються до інвазійних і спроможні заражати молодняк. Зараження телят відбувалось приблизно через 13-15 днів після початку випасу. Погодні умови сприяли розповсюдженню інвазії, оскільки був дощовий пасовищний період.

Найвищий пік диктіокаульозної інвазії серед молодняку 4-8-місячного віку в господарстві припадає на теплий період.

Екстенсивність диктіокаульозної інвазії впродовж року зазнає істотних коливань. Нами виявлено два піки зростання екстенсивності інвазії. Перший пік припадає на червень, а другий – кінець літа і початок осені. В липні поточного року цей показник дещо знизився, що співпало із засухою і в зв'язку з цим несприятливими умовами для розвитку личинок диктіокаул до інвазійної стадії. З появою дощів виникли оптимальні умови для формування личинок III стадії, і вірогідність зараження тварин на пасовищах різко зросла, що спричинило максимальну екстенсивність диктіокаульозної інвазії в господарстві саме в цей період.

З настанням більш прохолодної погоди екстенсивність інвазії поступово зменшується до 19,2% у січні. Поступове зниження зараженості тварин, на наш погляд, пов'язано із настанням несприятливих умов для формування інвазійної стадії диктіокаул у зовнішньому середовищі. В цей період різко знижується температура зовнішнього середовища. Крім того, з настанням осінніх холодів у самок диктіокаул може наступати статева депресія з припиненням відкладання яєць; частина паразитів у цей період може відходити сама, а частина перебувати в неактивному стані.

Усі ці чинники, а також переведення тварин на стійлове утримання обумовило подальше зниження екстенсивності інвазії у тварин господарства з мінімальним її показником у квітні (15,0%). Проте, все рівно, частина тварин залишається диктіокаулоносіями і після початку пасовищного сезону саме вони є джерелом інвазії для інших тварин, у тому числі новонароджених. Ті личинки та імаго, які зимою перебували в неактивному стані навесні активізуються і починають виділяти інвазійне начало. Тому, починаючи з травня, екстенсивність інвазії починає зростати. Умови для розвитку личинок в зовнішньому середовищі стають все більш оптимальними і наприкінці літа та на початку осені спостерігається найвищі показники інвазованості тварин.

В цілому можна говорити про той факт, що впродовж року екстенсивність диктіокаульозної інвазії в молодняку великої рогатої худоби залишається на високому рівні.

Найвищу екстенсивність інвазії мають телята 7-8-місячного віку (54,3%), які переважають за цим показником телят 5-6-місячного віку в 1,15 рази; телят 9-10-місячного віку – 1,179; 12-14-місячних тварин – 1,36; 4-місячних тварин – 1,53; 18-19-місячних – 2,31; телят 3-місячного віку – 2,90 і дійних корів – в 6,62 рази.

Можна зробити висновок, що найбільшого поширення диктіокаульозна інвазія великої рогатої худоби набула серед молодняку. Найменший ступінь інвазованості спостерігається серед тварин дійного стада. Проте результати свідчать, що 8,2% корів є диктіокаулоносіями і можуть бути потенційним джерелом інвазії для молодняку.